

Системна діяльність дасть можливість сформувати цілісну взаємоузгоджену систему планування місцевого розвитку. Місцева стратегія має стати основним документом, за яким організовується робота з розробки і корегування галузевих, соціально-економічних, фінансових програм, Генерального плану, а потім і правил землекористування та забудови. В стратегії визначаються основні пріоритети місцевого розвитку, найважливіші проекти для реалізації заявлених ідей. Генеральний план і містобудівна документація забезпечують формування необхідної земельної бази для того, щоб визначені в стратегічному плані наміри були реалізовані. Стратегічні пріоритети у середньостроковому вимірі набувають вигляду комплексних соціально-економічних і секторальних програм [1; 2]. Поточна діяльність і робота з реалізації середньострокових цілей знаходять своє відображення у щорічних програмах соціально-економічного розвитку, які тісно ув'язуються з щорічним бюджетом.

Отже, стратегічний план має виступати як організуюча оболонка для інших документів планування місцевого розвитку, тобто він допомагає сформувати на території цілісну взаємоузгоджену, прозору й ефективну систему планування.

Використані джерела

1. Стратегічне планування місцевого розвитку. Практичний посібник / [Берданова О., Вакуленко В.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К. : ТОВ «Софія-А». – 2012. – 88 с.
2. Желюк Т.Л. Планування соціально-економічного розвитку регіону (на прикладі Тернопільської області): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук: спец. 08.02.03 "Організація управління, планування і регулювання економікою" / Т.Л. Желюк. – К., 2000. – 20 с.

Дмитровська Оксана

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Мельник А.Ф.)

ОЦІНКА КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЧОРТКІВСЬКОГО РАЙОНУ

Вперше термін «потенціал» був застосований вітчизняними економістами у 20-30 роках ХХ ст. для вивчення особливостей розвитку виробничих сил і виробничих відносин у суспільстві. Проаналізувавши праці науковців, які досліджували сутність категорії «потенціал», було виявлено тенденцію до постійних змін у її трактуванні. Слід зазначити, що в сучасних наукових

публікаціях висвітлюються різні аспекти поняття «потенціал» і переважно вказується на значні розбіжності у визначенні самого поняття «потенціал», його сутності, складових елементів та співвідношення з іншими категоріями.

Дослідження конкурентного потенціалу регіону ми будемо проводити на прикладі Чортківського району. Чортківський район – адміністративно-територіальна одиниця в південній частині Тернопільської області. Площа району 903,4 км². До складу району входять 1 селище та 55 сіл. Районний центр – місто Чортків, не входить до складу району.

До складових конкурентного потенціалу Чортківського району ми відносимо: сировинно-ресурсний, економічний, трудовий та транспортний потенціали.

До складу сировинно-ресурсного потенціалу Чортківського району входять лісові ресурси, водні ресурси, корисні копалини та земельні ресурси.

Лісові ресурси Чортківського району представлені лісами та іншими лісовкритими площами, якими зайнято 11 740,42 га. Основним землекористувачем є ДП «Чортківське лісове господарство», у користуванні якого знаходиться 10 038,6 га. лісових земель.

Територія розташування Чортківського району знаходиться у басейні річки Дністер і її лівих приток: Збруч, Серет, Нічлава, Черкаська, Нічлавка, Джуринка, Тупа, Біла. Всі річки, як правило, передгірні з дуже крутими звивистими берегами, швидкою течією, з чистими порогами і перекатами. Річки течуть по похилій Волино-Подільського плато з півночі на південь.

Корисні копалини Чортківського району представлені будівельними матеріалами та сировиною для їх виробництва. Це поклади осадового походження: вапняки, пісковики, піски будівельні, глина, гравійно-галечникові матеріали. Поклади каменю наявні у селі Коцюбинчики. Піски будівельні зосереджені у селах Угринь, Сосулівка, Сокиринці, Біла, Горішня Вигнанка, смт. Заводське; глиняні кар'єри знаходяться у селах: Базар, Білобожниця, Залісся, Росохач, Ягільниця, Біла.

Земельний фонд Чортківського району, станом на 01.01.2018 року, складає 90 344,0 га. З них 70899,89 га. займають сільськогосподарські землі, що свідчить про високий рівень освоєності земель сільськогосподарського призначення.

У досліджуваному районі функціонує 60 фермерських господарств. У їх постійному користуванні перебуває 338,86 га, у приватній власності – 35,8 га, у тимчасовому користуванні (на правах оренди) – 3416,22 га. Не визначились, як розпорядитись своїм правом на земельну частку (пай), 2064 громадян на площі 4800,42 га. Вийшли з членів сільськогосподарських підприємств і одноосібно ведуть товарне сільськогосподарське виробництво 1227 громадяни на площі

2690,59 га.

Зовнішньоторговельний оборот Чортківського району за 2018 рік склав 14,8 млн. дол. США (у 2017 р. – 13,8 млн. дол. США), зокрема:

– підприємствами району експортовано товарів на загальну суму 13,0 млн. дол. США, що становить 108,3% до 2017 року. Найбільшим експортером є ПАТ «Агропродукт», ДП «Чортківське лісове господарство»;

– обсяг імпорту становить в загальній сумі 1,8 млн. дол. США, що на рівні минулого року.

В економіку Чортківського району залучено, з наростаючим підсумком, прямих іноземних інвестицій на суму 303,5 тис. дол. США. Обсяг прямих іноземних інвестицій на одну особу складає 6,8 дол. США. Прямі іноземні інвестиції надійшли з Польщі, Латвії, Нідерланд.

Чортківський район розміщений на трасі міжнародного значення Доманово-Чернівці-Київ. Також район має зручне авто- та залізничне сполучення: м. Київ – 460 км; м. Тернопіль: шосейною дорогою – 78 км, залізницею – 90 км; м. Чернівці – 88 км; м. Івано-Франківськ – 96 км; м. Львів – 230 км.

Потужний туристичний ресурс Чортківського району представлений кліматом, ландшафтом, природними та історико-архітектурними пам'ятками.

Чортківський район має великий потенціал для розвитку спелеологічного туризму, оскільки славиться своїми печерами, зокрема, гіпсовою кристалічною печерою подільського Придністров'я «Млинки». Розташована вона на відстані 10 км від міста Чорткова. Останні відкриття зробили чортківські спелеологи клубу «Кристал». На сьогодні розвідано 28 км ходів. На території с. Угринь знаходиться друга за величиною печера – «Угринська». Вона також визнана пам'яткою природи державного значення, але її дослідженням поки ніхто не займається.

Отже, до конкурентних переваг Чортківського району належать: вигідне географічне положення – розміщення на трасі міжнародного значення Доманово – Чернівці – Київ; сприятливі природньо-кліматичні умови – для реалізації проектів у АПК та енергетичному секторі; значний природно-ресурсний потенціал – високий рівень освоєності сільськогосподарських земель – 70899,89 га, або 78,5% від усього земельного фонду району займають сільськогосподарські угіддя; родовища корисних копалин – 149,06 га; унікальний туристичний потенціал – унікальні печери, замки та релігійні святині; високий освітній потенціал – 5 вищих навчальних закладів; високий освітній потенціал – чисельність економічно активного населення працездатного віку складає 23,9 тис. осіб, що становить 73,4% від загальної кількості.